

TỪ NHỮNG NGÀY THÁNG ẤY

PHAN KIM THOA

20 năm trước đây, năm 1995, tôi được Tổng biên tập Trần Trọng Đăng Đàn nhận vào làm việc ở Tạp chí Khoa học Xã hội. Gần 20 năm trôi qua, nhiều kỷ niệm đã nhạt nhòa theo thời gian, nhưng ký ức về những tháng ngày đầu tiên ấy vẫn đọng đầy.

Ngày đầu tiên đi làm, Tổng Biên tập nói đôi điều về Tạp chí rồi yêu cầu tôi “đọc các số Tạp chí, từ số gần nhất đến số xa nhất và ghi lại những điều quan tâm”. Lúc bấy giờ Tạp chí đã xuất bản 26 số, có số 100 trang, có số gần 200 trang. Tôi phải đọc gần 3 tháng mới xong. Việc đọc và ghi chép đã khiến tôi nhanh chóng nắm bắt được những vấn đề căn bản của Tạp chí, như việc trình bày, thể hiện và những nội dung cần quan tâm. Tháng thứ 4, tôi được Tổng biên tập chỉ cách tổ chức bài, tính số trang và đưa bài đã biên tập (bản photocopy) đi thuê đánh máy - chế bản. Những lúc chờ nhận bài về, Tổng Biên tập thường đưa cho tôi những bản thảo cũ và giảng giải “vì sao câu này chữa như thế này”, “vì sao dùng danh từ này”, “vì sao dùng cụm từ này”... Tôi như bị mê hoặc bởi công việc mà tôi vốn yêu thích từ khi còn học ở Khoa Ngữ văn Trường Đại học Tổng hợp TPHCM.

Năm 1996, Tạp chí Khoa học Xã hội được trang bị máy vi tính và máy in. Tổng biên tập quyết định sẽ thực hiện việc đánh máy và chế bản ngay tại Tạp chí. Ngày ấy, quyết định của Tổng biên

tập khiến tôi “mất ăn, mất ngủ” gần 1 tháng. Bởi vì nơi Tạp chí đang thuê chỉ nhận chế bản thuê không nhận “truyền nghề”; công việc dàn trang in “bản can” chưa có nơi nào đào tạo. Tôi không biết làm cách nào để in ra được trang chỉnh, trang lẻ, chú thích không nhảy theo cột, 2 cột và các trang đều nhau... Một việc hoàn toàn mới, không đơn giản, nhiều “công đoạn” chưa từng biết bao giờ. Nếu tôi không làm được, nếu không kịp thời gian thì không biết chuyện gì sẽ xảy ra. Tôi quyết định mua máy vi tính và máy in ở nhà để tiếp tục mày mò tìm hiểu sau giờ hành chánh. Kết quả, từ sau số 30 (quý IV/1996), Tạp chí không phải photocopy bản thảo và thuê chế bản nữa. Những trang in bản can đầu tiên đã được chế bản tại Tạp chí. Ngoài chế bản, để một số Tạp chí in ra, phát hành, tôi thường phải đọc ít nhất 3 lần.

Tôi “lớn lên” qua từng số Tạp chí.

Từ năm 2001 đến năm 2003, Tạp chí thay đổi bìa, có khổ lớn hơn, tăng từ 4 số lên 6 số một năm; và từ năm 2004 tăng lên 12 số. Có lúc tôi tưởng sẽ không kham nổi, nhưng rồi cũng vượt qua. Tạp chí vẫn phát hành đều đặn để không phụ lòng những khách hàng vẫn đặt mua thường xuyên hàng trăm cuốn mỗi số.

Tôi trưởng thành lên trong công việc qua những tháng ngày ấy, và từ hơn 160 số Tạp chí Khoa học Xã hội mà tôi đã trực tiếp được tham gia biên tập, chế bản đến hôm nay.